

स्थानीय राजपत्र

जानकी गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड : ८

संख्या : ६

मिति २०८१/१० /२५

भाग-१

जानकी गाउँपालिकाको नगर प्रहरी ऐन, २०८१

प्रमाणीकरण मिति : २०८१/१०/२४

प्रस्तावना :-

स्थानीय सरकारका रूपमा जानकी गाउँपालिकाले उपलब्ध गराउने सेवा प्रवाह र विकास निर्माणको कार्यमा सहयोग पुऱ्याउँदै पालिकाभित्र सुव्यवस्था कायम गर्न तथा गाउँपालिकाको निर्णय कार्यान्वयनमा प्रभावकारिता ल्याउन नगर प्रहरीको सम्वालन एवम् परिचालन कार्यलाई व्यवस्थित बनाउनु पर्ने बाध्यस्थता भएकोले, नेपालको संविधानको धारा ५७ (४) र अनुसूचि ८ मा भएको व्यवस्था र स्थानीय सरकार सम्वालन ऐन, २०७४ को दफा १०२(१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी जानकी गाउँपालिकाको गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

- १ -

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (१) यस ऐनको नाम "जानकी गाउँपालिकाको नगर प्रहरी ऐन, २०८१" रहेको छ ।
- (२) यो ऐन स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भए पश्चात लागु हुने छ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा -

- (क) "अध्यक्ष" भन्नाले जानकी गाउँकार्यपालिकाको अध्यक्ष सम्झनु पर्दछ ।
- (ख) "उपाध्यक्ष" भन्नाले जानकी गाउँकार्यपालिकाको उपाध्यक्ष सम्झनु पर्दछ ।
- (ग) "गाउँकार्यपालिका" भन्नाले जानकी गाउँपालिकाको गाउँकार्यपालिका सम्झनु पर्दछ ।
- (घ) "गाउँ सभा" भन्नाले जानकी गाउँपालिकाको गाउँसभा सम्झनु पर्दछ ।
- (च) "ऐन" भन्नाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४" सम्झनु पर्दछ ।
- (च) "नगर प्रहरी ऐन" भन्नाले जानकी गाउँपालिकाको नगर प्रहरी ऐन, २०८१" सम्झनु पर्दछ ।
- (छ) "कार्यालय" भन्नाले जानकी गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय सम्झनु पर्दछ ।
- (ज) "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले जानकी गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनु पर्दछ ।
- (झ) "नगर प्रहरी" भन्नाले जानकी गाउँपालिकाको नगर प्रहरी प्रमुख र अन्य नगर प्रहरी समेत लाई जनाउँदछ ।

३. नगर प्रहरीको व्यवस्था :

- (१) जानकी गाउँपालिकाको छुट्टै नगर प्रहरी रहने छ जसलाई जानकी नगर प्रहरीको नामले समेत चिनिनेछ ।
- (२) गाउँसभाबाट विनियोजित बजेट को सीमा भित्र रही गाउँकार्यपालिकाको निर्णयमा आवश्यक संख्यामा नगर प्रहरी सेवा करारमा लिन सक्नेछ ।
- (३) कार्यालयले आवश्यक ठानेमा हाल कार्यरत रहेका कर्मचारीहरू मध्येबाट नै छनौट गरी माथि उपदफा (२) मा उल्लेखित बजेट को सीमा भित्र रही आवश्यक संख्यामा नगर प्रहरी सेवा करारमा लिन बाधा पुगको मानिने छैन ।

४. नगर प्रहरीको सञ्चालन एवं परिचालन : (१) कार्यालयले नगर प्रहरीको नेतृत्व एवम् परिचालन गर्न कम्तीमा प्रहरी हवलदार बराबरको पारिश्रमिक सुविधा पाउने गरी एक जना नगर प्रहरी प्रमुख तोक्नेछ ।

- (२) नगर प्रहरीको प्रभावकारी परिचालनका लागि प्रहरी हवलदारले पाउने पारिश्रमिक सुविधा पाउने गरी नगर प्रहरी हवलदार कानुन बमोजिम सेवा करारमा लिन सकिने वा हाल कार्यरत नगर प्रहरी मध्येबाटै नगर प्रहरी हवलदारको रूपमा कामकाज गर्ने गरी कार्यालयले तोक्न सक्नेछ अन्य नगर प्रहरी जवानहरू आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा कानुन बमोजिम सेवा करार गर्न सक्नेछ ।
- (३) नगर प्रहरी प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको प्रत्यक्ष सुपरीवेक्षण, नियन्त्रण र निर्देशनको अधीनमा रही कार्य गर्नेछ र दैनिक रूपमा नगर प्रहरीबाट भए गरेको कार्य सम्पादनको प्रतिवेदन गाउँपालिका अध्यक्ष तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष दिन पर्नेछ ।
- (४) प्रत्येक नगर प्रहरीले नगर प्रहरी प्रमुखको प्रत्यक्ष सुपरीवेक्षण, नियन्त्रण र निर्देशनको मातहतमा रही कार्य गर्नेछ नगर प्रहरीले पालन गर्नुपर्ने अनुशासन एवं आचरण उल्लंघन गर्ने नगर प्रहरीलाई नगर प्रहरी प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको स्वीकृति लिई अनुशासनात्मक सजाय दिन सक्नेछ ।
- (५) गाउँपालिकाको कामको सिलसिलामा गाउँपालिकाको अध्यक्षले दिएको आदेशको पालन गर्ने नगर प्रहरीको कर्तव्य हुनेछ ।
- (६) नगर प्रहरीको ड्युटीको खटन पटन तथा अन्य जिम्मेवारीको बाँडफाँड प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको निर्देशनमा नगर प्रहरी प्रमुखले गर्नेछ र सो को जानकारी गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई समेत दिनेछ ।

५. कार्य विवरण :

- (१) ऐनको दफा १३ को उपदफा (२) मा उल्लेखित कार्यहरूमा कार्यालयले नगर प्रहरी परिचालन गर्नेछ । साथै, कार्यालयले आवश्यक ठानेका कार्यालयको अन्य काममा समेत नगर प्रहरी खटाउन सकिनेछ ।
- (२) नगर प्रहरीलाई कार्यालयले जुनसुकै समय जुनसुकै बखत काममा लगाउन सक्नेछ ।
- (३) नगर प्रहरी प्रमुखले नगर प्रहरीको हाजिरी, बिदा तथा ड्युटी रोस्टरको अभिलेख बचावधिक गरी राख्ने छ ।

६. आचरण :

नगर प्रहरीले देहायको आचरणहरू पालन गर्नु पर्नेछ :

- (क) नगर प्रहरीले प्रचलित कानून तथा गाउँपालिकाको निर्णय, नीति नियमको पालन गर्नेछ,
- (ख) प्रहरीले पालन गर्नुपर्ने समय तथा आज्ञापालन लगायत अन्य अनुशासन सम्बन्धी कुरा पालन गर्नु पर्नेछ ,
- (ग) नगर प्रहरीले कामको सिलसिलामा सुपरीवेक्षक वा सम्बन्धित माथिल्लो अधिकृतले दिएको आदेशको पालना गर्नुपर्नेछ ,
- (घ) नगर प्रहरीले गाउँपालिकाका कर्मचारी, सेवाग्राही तथा गाउँबासीप्रति सम्मान र आदरभाव राख्नु पर्नेछ, ।
- (ङ) स्वच्छ चरित्र एवं आचरणयुक्त हुनु पर्नेछ,
- (च) ड्युटीमा बटिएको समयमा पान, गुटखा, सुर्तिजन्य पदार्थ वा मद्यपान गर्नु हुदैन,
- (छ) गाउँपालिका वा कार्यालयको अहित हुने कुनै कार्य गर्नु गराउनु हुदैन,
- (ज) आफूलाई तोकिएको जिम्मेवारी र कर्तव्य निष्पक्षता एवं निर्भीकतापूर्वक निर्वाह गर्नु पर्दछ ।

७. पोशाक, चिन्ह आदि :

नगर प्रहरीको दर्ज्यानी चिन्ह, ब्याज, पोशाक, किसिम, सिम्रिक रंग तथा निजले धारण गर्ने सुरक्षा तथा सञ्चारका साधन कार्यालयले निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ ।

८. सञ्चार सेट :

नगर प्रहरीको कार्य सम्पादन प्रभावकारी बनाउन कार्यालयले आवश्यक सञ्चार सेट लगायतका आवश्यक साधन उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

९. निरीक्षण:

गाउँपालिकाका अध्यक्ष वा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकेको अधिकृतले नगर प्रहरीको ड्युटीको जुनसुकै बखत निरीक्षण गर्न र आवश्यक ठानेको निर्देशन दिन सक्नेछ ।

१०. बाबास :

नगर प्रहरीलाई आवश्यकता अनुसार ब्यारेक प्रणालीमा बस्ने गरी कार्यालयले आवश्यक व्यवस्था मिलाउन सक्नेछ ।

११. पारिषमिक, रासन, बिदा तथा अन्य सुविधा :

- (१) नगर प्रहरीको पारिषमिक, रासन, बिदा तथा अन्य सेवा शर्त सुविधा गाउँपालिकाले तोके बमोजिम वा करार सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
- (२) कार्यालयलाई नगर प्रहरीको सेवा आवश्यक छ भन्ने लागेमा निजको कार्य सम्पादनको आधारमा करार म्याद आवश्यकता अनुसार नवीकरण गर्न सकिनेछ ।
- (३) माथि उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएका भए तापनि कार्य सम्पादन स्तर सन्तोषजनक नरहेको अवस्थामा सम्बन्धीत नगर प्रहरीको करार सम्झौता (म्याद ५५) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको निर्देशनमा कार्यालयले नवीकरण गर्ने छैन ।

१२. तालिम :

गाउँपालिकाले नगर प्रहरीलाई समय समयमा आवश्यक सुरक्षा सम्बन्धी तथा अन्य तालिमको व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

१३. कार्य विवरण :-

- (१) कार्यालयले आवश्यक ठानेमा नगर प्रहरीलाई बध्यक्ष, उपाध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको बंगरक्षकको रूपमा कार्य गर्ने गरी बटाउन सक्नेछ ।
- (२) नगर प्रहरीको तपशिल बमोजिमको कार्य विवरण हुनेछ ।
 - (क) प्राकृतिक श्रोत साधनको संरक्षण गर्नुपर्ने ।
 - (ख) सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गर्नुपर्ने ।
 - (ग) जानकी गाउँपालिका भित्र शान्ति सुरक्षा कायम गर्नुपर्ने ।
 - (घ) जानकी गाउँपालिकाका नागरिकको जिउधनको रक्षा गर्नुपर्ने ।
 - (ङ) विपद सम्बन्धी खोज उद्धार तथा राहत कार्यमा सहभागी हुनुपर्ने ।

- (च) राजश्व चुहावट तथा चोरी निकासी जस्ता अपराधिक कार्यको रोकथाम तथा नियन्त्रणको कार्य गर्ने ।
- (छ) गाउँपालिकाको आवश्यकता अनुसार खटाएको वा तोकिएको अन्य कार्य गर्ने

१४. प्रतिवेदन :

नगर प्रहरीले गरेको कार्य सम्पादनको साप्ताहिक एवं मासिक प्रतिवेदन नगर प्रहरी प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत मार्फत गाउँपालिका अध्यक्ष समक्ष पेश गर्नेछ ।

१५. छानबिन :

नगर प्रहरीले कानून विपरीत वा बदनियतपूर्वक कार्य गरेको भनी कार्यालयमा उजुरी वा गुनासो पेश हुन आएमा सो उपर प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले छानबिन गर्न, गराउन र आवश्यक कारवाही गर्न सक्नेछ ।

१६. सजाय, कारवाही तथा बर्खास्ति :

कुनै नगर प्रहरीले प्रचलित कानून वा गाउँपालिकाको निर्णय, नीति, नियम विपरितको कार्य गरेमा वा बदनियतपूर्वक कार्य गरी गाउँपालिकालाई हानी नोक्सानी पुऱ्याएमा वा आचरण सम्बन्धी कुराहरू पालन नगरेको वा अनुशासनहीन कार्य गरेमा वा गाउँपालिकाको कामको सिलसिलामा कार्यालयले दिएको आदेश, निर्देशनको पालन नगरेमा निजलाई गर्नुपर्ने कार्य नगरेको वा गर्न नहुने कार्य गरेको पुष्टि हुन आएमा पर्याप्त प्रमाणहरूको आधारमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तसिहत दिन, पद घटुवा गर्न वा अन्य आवश्यक सजाय वा कारवाही गर्न वा जुनसुकै बखत निजलाई सेवाबाट हटाउन सक्ने छ । निजलाई आफ्नो सफाई पेश गर्ने मौका दिनु पर्ने छ ।

१७. पुरस्कार :

प्रशंसनीय एवम् उत्कृष्ट कार्य सम्पादन गर्ने नगर प्रहरीलाई कार्यालयले उचित पुरस्कार दिन सक्नेछ ।

१८. कार्य सञ्चालन प्रक्रिया :

गाउँपालिकाले नगर प्रहरीको कार्य सञ्चालन प्रक्रिया (Standard Operating Procedure) बनाई लागू गर्न सक्नेछ ।

१९. नियम, निर्देशिका बनाउन सक्ने :

नगर प्रहरी ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयनका लागि गाउँकार्यपालिकाले आवश्यक नियमावली, निर्देशिका बनाउन सक्नेछ ।

२०. बचाउ :

यस ऐनमा लेखिए जति कुराको हकमा यसै ऐन बमोजिम हुनेछ । यस ऐनमा लेखिएदेखि बाहेकका विषयमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

.....
आज्ञाले
आशिष चौधरी
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत